

Sygn. akt III AUa 316/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 2 czerwca 2016 r.

Sąd Apelacyjny w Lublinie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia	SA Elżbieta Gawda
Sędziowie:	SA Elżbieta Czaja (spr.) SO del. do SA Jolanta Węs
Protokolant: protokolant sądowy Joanna Malena	

po rozpoznaniu w dniu 2 czerwca 2016 r. w Lublinie

sprawy J. G.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w L.

o prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy

na skutek apelacji J. G.

od wyroku Sądu Okręgowego w Lublinie

z dnia 12 stycznia 2016 r. sygn. akt VII U 3191/12

oddala apelację.

Jolanta Węs Elżbieta Gawda Elżbieta Czaja

Sygn. akt III AUa 316/16

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 28 czerwca 2012 roku, Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. odmówił J. G. prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy, ponieważ Komisja Lekarska Zakładu nie stwierdziła niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy w dniu 11 października 2010 roku.

W odwołaniu J. G. nie zgodził się z decyzją, wnosząc o jej zmianę poprzez przyznanie prawa do renty z tytułu wypadku przy pracy.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wnosił o jego oddalenie. Wyrokiem z dnia 12 stycznia 2016 roku Sąd Okręgowy w Lublinie oddalił odwołanie.

Podstawą wyroku były następujące ustalenia:

Od dnia 5 maja 1992 roku J. G. jest uprawniony do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy z ogólnego stanu zdrowia na stałe w związku z niedosłuchem i zawrotami głowy. W dniu 11 października 2010 roku J. G. uległ wypadkowi przy pracy, spadając z wysokości około 1,5 metra. W dniu wypadku ubezpieczony rozpoczął hospitalizację na oddziale chirurgicznym z rozpoznaniem wstrząśnienia mózgu, rany tłuczonej okolicy ciemieniowej lewej, złamania obojczyka lewego oraz rozerwania przewodu słuchowego zewnętrznego lewego. W związku z przebyłym wypadkiem organ rentowy ustalił u ubezpieczonego 15 % długotrwały uszczerbek na zdrowiu w związku z ograniczeniem dynamiki lewego stawu barkowego w wyniku złamania łopatki i obojczyka.

W dniu 16 marca 2012 roku J. G. złożył wniosek o rentę z tytułu niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy. Lekarz orzecznik Zakładu uznał, że skarżący jest trwale niezdolny do pracy oraz wypowiedział się co do braku możliwości ustalenia daty powstania niezdolności. Od wskazanego orzeczenia Główny Lekarz Orzecznik Zakładu Oddziału w L. zgłosił zarzut wadliwości w uzasadnieniu wskazując na brak pełnej odpowiedzi na pytanie dotyczące związku niezdolności do pracy z wypadkiem przy pracy. Komisja Lekarska Zakładu w orzeczeniu z dnia 21 czerwca 2012 roku ustaliła, że J. G. nie jest niezdolny do pracy w związku z wypadkiem przy pracy z dnia 11 października 2010 roku. Wskazane orzeczenie stanowiło dla organu rentowego podstawę do wydania zaskarżonej decyzji.

Ubezpieczony legitymuje się wykształceniem zasadniczym zawodowym w zawodzie tokarza. Świadczył pracę w Przedsiębiorstwie (...) w M. od dnia 17 czerwca 1970 do dnia 4 maja 1992 roku na stanowisku mechanika ciągnikowego i tokarza w pełnym wymiarze czasu pracy, w Zakładzie (...) od dnia 3 listopada 2008 roku do dnia 31 marca 2009 roku na stanowisku ślusarza w niepełnym wymiarze czasu pracy – ½ etatu oraz w (...) S. A. w W. od dnia 7 grudnia 2009 roku do dnia 26 kwietnia 2011 roku na stanowisku mechanika w pełnym wymiarze czasu pracy.

Celem zbadania zasadności odwołania i prawidłowości wydanej decyzji Sąd Okręgowy dopuścił dowód z opinii biegłych lekarzy sądowych ortopedy, neurologa, specjalisty z zakresu medycyny pracy i ich opinii uzupełniających oraz laryngologów.

Sąd Okręgowy ustalił, że u ubezpieczonego występuje głęboki niedosłuch odbiorczy ucha prawego, resztki słuchu w uchu lewym, choroba zwyrodnieniowa kręgosłupa, naczynioruchowy oraz psychogeny zawrót głowy oraz stan po przebyłym w dniu 11 października 2010 roku urazie wielomiejscowym ze wstrząśnieniem mózgu, złamaniem obojczyka lewego – wygojonym bez upośledzenia czynnościowego lewej kończyny górnej, pęknięciem szyjki łopatki, rozerwaniem przewodu słuchowego zewnętrznego oraz stłuczeniem klatki piersiowej i kręgosłupa.

W opinii datowanej na dzień 5 listopada 2012 roku biegła laryngolog wskazała, że ze względu na uszkodzenie słuchu badanego w stosunku do odwołującego możliwa jest praca nisko, bez narażania na maszyny w ruchu i w hałasie do 85 decybeli. Natomiast w następstwie wypadku przy pracy w dniu 11 października 2010 roku nie doszło do istotnego pogorszenia słuchu w ramach orzeczonej już wcześniej częściowej niezdolności do pracy, co w ocenie biegłej, w pełni usprawiedliwia wniosek o tym, że z przyczyn laryngologicznych brak jest niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy. We wskazanej opinii biegły neurolog podniósł, że następstwa przebytego w związku z wypadkiem przy pracy wstrząśnienia mózgu nie sprowadzają u ubezpieczonego niezdolności do pracy. Zdaniem biegłego wskazaną ocenę stanu zdrowia odwołującego potwierdzają wyniki przeprowadzonego badania, które nie ujawniają u skarżącego neurologicznych następstw przebytego w dniu 11 października 2010 roku wypadku przy pracy. Natomiast biegły z zakresu medycyny pracy wskazał, że obrażenia jakich doznał ubezpieczony w wyniku wypadku przy pracy nie spowodowały pogorszenia zdolności do świadczenia pracy. W ocenie tego biegłego stan zdrowia skarżącego sprowadzał częściową niezdolność do pracy na długo przed wypadkiem z dnia 11 października 2010 roku, zaś następstwa zdrowotne wypadku nie zwiększyły stopnia niezdolności do pracy oraz nie rozszerzyły przeciwwskazań do podjęcia zatrudnienia, wynikających z wcześniej orzeczonej niezdolności do pracy.

W opinii datowanej na dzień 19 listopada 2013 roku biegły ortopeda - traumatolog wskazał, że przebyte w związku z wypadkiem przy pracy w dniu 11 października 2010 roku złamanie trzonu lewego obojczyka wygoiło się bez

powikłań. Nadto podniósł, że wyniki badania przedmiotowego wskazują na pełny zakres ruchów biernych i czynne hamowanie ruchów odwodzenia i zgięcia w stawie łopatkowo – ramiennym. W ocenie biegłego stan miejscowy w zakresie narządów ruchu w związku z przebyтым złamaniem należało uznać za dobry, bez istotnego upośledzenia czynnościowego kończyn. Wskazane okoliczności zdaniem biegłego usprawiedliwiały wniosek o braku podstaw do uznania utraty zdolności do pracy w stopniu znacznym, uwzględniając poziom wykształcenia i charakter wykonywanej pracy, w związku z wypadkiem przy pracy ze względu na stan czynnościowy narządów ruchu.

W opinii uzupełniającej z dnia 15 kwietnia 2014 roku biegły ortopeda - traumatolog, ustosunkowując się do zastrzeżeń ubezpieczonego, wskazał, że ustalony przez organ rentowy 15 % uszczerbek na zdrowiu w związku z przebyтым przez skarżącego urazem obojczyka i łopatki jest uszczerbkiem długotrwałym a nie stałym, w ocenie biegłego, ulegającym zmniejszeniu w miarę upływu czasu, stosownego leczenia i wskutek uruchomienia mechanizmów adaptacyjnych, kompensujących istniejące ograniczenie ruchomości i dynamiki lewego barku. Nadto biegły ponownie podniósł, że przebyte złamanie wygoiło się zrostem bez powikłań, tzn., że nie występują zaburzenia zrostu, ukrwienia i unerwienia okolicy złamania. W ocenie biegłego sprawność obwodową lewej kończyny górnej ubezpieczonego, tj. pomocniczą u osoby praworęcznej, należało uznać za bardzo dobrą. W opinii uzupełniającej z dnia 7 lipca 2014 roku biegły neurolog podniósł, że w orzeczeniu z dnia 25 lutego 2012 roku, określającym długotrwały uszczerbek na zdrowiu, brak jest jakiegokolwiek związku między ustalonym uszczerbkiem, a przebyтым wstrząśnieniem mózgu w związku z wypadkiem przy pracy w dniu 11 października 2010 roku. Nadto biegły neurolog wskazał na charakter wstrząśnienia mózgu, podnosząc, że stanowi ono szybko przemijającą dysfunkcję (...), która ustępuje nie pozostawiając jakichkolwiek objawów. Zdaniem biegłego za jedyne możliwe następstwo wstrząśnienia mózgu należy uznać rozwinięcie się zaburzeń nerwicowych, które jednak w związku ze swoim czynnościowym charakterem nie powodują niezdolności do pracy. Swoje stanowisko podtrzymał również biegły z zakresu medycyny pracy. W opinii z dnia 15 października 2015 roku biegły otolaryngolog podniósł, że ubezpieczony przed wypadkiem przy pracy w dniu 11 października 2010 roku, w wyniku którego doznał uszkodzenia ucha zewnętrznego, tj. rozerwania przewodu słuchowego zewnętrznego, miał niedosłuch znacznego stopnia i już wtedy korzystał z aparatu słuchowego, co potwierdza audiogram z dnia 3 lutego 2004 roku. Nadto biegły wskazał na wynik audiogramu z dnia 16 listopada 2010 roku, z którego wynika, że miesiąc po urazie głowy w związku z wypadkiem przy pracy, stan słuchu w uchu lewym niewiele odbiegał od stanu słuchu sprzed urazu. Zdaniem biegłego stan słuchu odwołującego powoduje u niego niezdolności do pracy ale nie pozostającą w związku z wypadkiem przy pracy z dnia 11 października 2010 roku.

Rozstrzygając w sprawie Sąd Okręgowy oparł się na wnioskach zawartych w opinii biegłej laryngolog M. A., neurologa M. D. oraz specjalisty medycyny pracy A. J. z dnia 5 listopada 2012 roku i opinii uzupełniającej neurologa oraz specjalisty z zakresu medycyny pracy z dnia 7 lipca 2014 roku, opinii biegłego ortopedy - traumatologa M. R. z dnia 19 listopada 2013 roku oraz jego opinii uzupełniającej z dnia 15 kwietnia 2014 roku i opinii biegłego otolaryngologa J. K. z dnia 15 października 2015 roku. Wskazani biegli przeprowadzili bezpośrednie badanie ubezpieczonego, wnikliwie przeanalizowali jego dokumentację medyczną, na co w sposób jednoznaczny wskazuje treść wywołanych w sprawie opinii, i omówili wpływ zdiagnozowanych u skarżącego schorzeń na zdolność do pracy, przy uwzględnieniu dotychczasowego doświadczenia zawodowego i posiadanych kwalifikacji. Biegli zgodnie stwierdzili, że występujące u ubezpieczonego schorzenia nie powodują niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy w dniu 11 października 2010 roku. W ocenie Sądu Okręgowego wnioski zawarte w powołanych opiniach są wystarczająco uzasadnione. Z tych względów Sąd uznał wskazane opinie za wiarygodne, miarodajne i wyczerpujące, a przez to przedstawiające wystarczające wiadomości specjalne, niezbędne do merytorycznego rozstrzygnięcia zarzutów zawartych w odwołaniu. Sąd Okręgowy w całości podzielił wnioski biegłych w zakresie oceny barku niezdolności do pracy ubezpieczonego w związku z wypadkiem przy pracy w dniu 11 października 2010 roku.

Sąd zaznaczył, że dopuścił dowód z powołanych wyżej opinii uzupełniających oraz opinii otolaryngologa z dnia 15 października 2015 roku, uwzględniając wniosek odwołującego, zgłoszony w związku z podnoszonymi zarzutami w piśmie z dnia 19 marca 2014 roku do stanowiska biegłych, wyrażonego w opinii z dnia 5 listopada 2012 roku oraz z dnia 19 listopada 2013 roku. Powołani biegli ze zgłoszonymi zarzutami zapoznali się i odnieśli się do nich, szczegółowo uzasadniając przyjęte stanowiska.

W piśmie procesowym z dnia 11 stycznia 2016 roku ubezpieczony zgłosił kolejne zastrzeżenia do wniosków biegłego otolaryngologa zawartych w opinii z dnia 15 października 2015 roku, które w ocenie Sądu, jako nie poparte żadnymi nowymi dowodami w postaci dokumentów, nie wnosiły merytorycznej treści do sprawy, stanowiąc jedynie wyraz stanowiska procesowego ubezpieczonego i polemikę z wnioskami biegłego.

Sąd Okręgowy uznał, że odwołanie J. G. nie jest zasadne.

Zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 30 października 2002 roku o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (tekst jednolity: Dz. U. z 2013 roku, poz. 982 ze zm.) z tytułu wypadku przy pracy lub choroby zawodowej – zwanej dalej ustawą wypadkową, przysługuje świadczenie w postaci "renty z tytułu niezdolności do pracy" - dla ubezpieczonego, który stał się niezdolny do pracy wskutek wypadku przy pracy lub choroby zawodowej.

Stosownie do art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2015 roku, póź. 748 ze zm.) niezdolną do pracy w rozumieniu ustawy jest osoba, która całkowicie lub częściowo utraciła zdolność do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu i nie rokuje odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu. Stosownie do ust. 2 cytowanego przepisu całkowicie niezdolną do pracy jest osoba, która utraciła zdolność do wykonywania jakiejkolwiek pracy. Zgodnie zaś z ust. 3 tego przepisu częściowo niezdolną do pracy jest osoba, która w znacznym stopniu utraciła zdolność do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji.

Przy dokonywaniu oceny stopnia niezdolności do pracy należy kierować się wskazaniem określonymi w art. 13 ust. 1 cytowanej ustawy, zgodnie z którym przy ocenie stopnia i przewidywanego okresu niezdolności do pracy oraz rokowania co do odzyskania zdolności do pracy uwzględnia się:

- 1) stopień naruszenia sprawności organizmu oraz możliwości przywrócenia niezbędnej sprawności w drodze leczenia i rehabilitacji;
- 2) możliwość wykonywania dotychczasowej pracy lub podjęcia innej pracy oraz celowość przekwalifikowania zawodowego, biorąc pod uwagę rodzaj i charakter dotychczas wykonywanej pracy, poziom wykształcenia, wiek i predyspozycje psychofizyczne.

Kierując się wynikami postępowania dowodowego przeprowadzonego w sprawie, a w szczególności wnioskami wywołanych w sprawie opinii biegłych oraz treścią cytowanych przepisów, Sąd Okręgowy wobec niespełnienia przez ubezpieczonego jednej z przesłanek, tj. braku niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy w dniu 11 października 2010 roku, odmówił ustalenia J. G. prawa do renty z tego tytułu.

Z tych względów Sąd Okręgowy oddalił odwołanie i na podstawie powołanych przepisów oraz artykułu 477¹⁴ § 1 k.p.c. orzekł jak w sentencji.

Powyższy wyrok został zaskarżony apelacją w całości przez wnioskodawcę.

Apelacja zarzuca błędną ocenę stanu zdrowia wnioskodawcy, oparcie wyroku wyłącznie na opiniach biegłych, nie uwzględnienie złożonej dokumentacji i błędną oceną dowodów – co spowodowało naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. poprzez ocenę opinii biegłych sądowych z pominięciem części dokumentacji medycznej oraz zgłaszanych przez ubezpieczonego stałych dolegliwości wskazujących na pogarszający się stan zdrowia.

Skarżący wniósł o zmianę wyroku i przyznanie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy.

Sąd Apelacyjny zważył:

Apelacja jest niezasadna.

Ustalenia Sądu I instancji i wyprowadzone na ich podstawie wnioski Sąd Apelacyjny podziela i przyjmuje za własne. Sprawia to, że nie zachodzi potrzeba powtarzania szczegółowych ustaleń faktycznych oraz dokonanej w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku interpretacji przepisów prawa mających zastosowanie w sprawie niniejszej.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego Sąd Okręgowy należycie wyjaśnił sprawę, a przeprowadzona ocena dowodów jest prawidłowa, apelacja nie wykazuje uchybień w rozumowaniu Sądu które podważyłyby prawidłowość dokonanej oceny.

W niniejszej sprawie Sąd Okręgowy, badając przesłankę istnienia u wnioskodawcy niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy oparł się na opiniach biegłych sądowych specjalistów lekarzy: dwóch laryngologów, neurologa, specjalisty medycyny pracy i ortopedy – traumatologa. Wszyscy biegli zgodnie stwierdzili, że występujące u ubezpieczonego schorzenia nie powodują niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy w dniu 11 października 2010 roku.

Dowód z opinii biegłego, jak podkreśla się w orzecznictwie, podlega ocenie sądu przy zastosowaniu art. 233 § 1 k.p.c., na podstawie właściwych dla jej przedmiotu kryteriów zgodności z zasadami logiki i wiedzy powszechnej, poziomu wiedzy biegłego, podstaw teoretycznych opinii, a także sposobu motywowania oraz stopnia stanowczości wyrażonych w niej wniosków (zob. uzasadnienie postanowienia SN z dnia 7 listopada 2000 r., I CKN 1170/98, OSNC 2001, Nr 4, poz. 64; uzasadnienie wyroku SN z dnia 15 listopada 2002 r., V CKN 1354/00, LEX nr 77046). W ocenie Sądu Apelacyjnego obdarzone przez Sąd I instancji wiarygodnością opinie są logiczne, konsekwentne i nie pozostawiają wątpliwości co do faktu braku niezdolności do pracy skarżącego w związku z wypadkiem przy pracy.

Z podanych przyczyn nie było podstaw do przeprowadzenia dowodu z opinii innych biegłych. Sąd Apelacyjny podkreśla, że miarodajny dla oceny sądowej w kontekście orzekania o prawie do renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy i jej związku z wypadkiem ma wynik badań lekarskich przeprowadzonych przez biegłych sądowych. O niezdolności do pracy nie decydują lekarze leczący, czy też dowody leczenia (przedkładana dokumentacja medyczna), gdyż jak zauważa się w orzecznictwie sądowym, chodzi tu o ocenę niezdolności do pracy w prawnym rozumieniu, podejmowaną w trybie określonej procedury i przez odpowiednie organy (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 maja 2010 r., I UK 22/10, M.P.Pr. z 2010 r. Nr 10, poz. 506). Biegli sądowi to lekarze wpisani na listę biegłych, posiadający wieloletnie doświadczenie zawodowe i cechy gwarantujące bezstronność i rzetelność opiniowania w sprawach sądowych.

W świetle powyższych wywodów za bezzasadny uznać należy zarzut niezgodności ustaleń faktycznych Sądu z materiałem dowodowym zgromadzonym w sprawie.

Reasumując wnioskodawca nie spełnia warunków do przyznania renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy, a zaskarżony wyrok odpowiada prawu.

Mając powyższe na względzie Sąd Apelacyjny orzekł, na podstawie art. 385 k.p.c., jak w sentencji.